

Pastorală de Crăciun

Pentru noi, oamenii, și pentru a noastră mântuire

*„Pentru noi, oamenii, și pentru a noastră mântuire,
S-a pogorât din ceruri și S-a întrupat de la Duhul Sfânt
și din Fecioara Maria și S-a făcut om.” (Crezul ortodox)*

**Preacuvioși și Preacucernici Părinți,
Iubiți frați și surori în Domnul,**

Sărbătoarea Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos este mai întâi de toate sărbătoarea iubirii milostive a lui Dumnezeu pentru lume. Fiul lui Dumnezeu Cel veșnic S-a făcut Om, *pentru noi, oamenii, și pentru a noastră mântuire*, adică pentru a dăruii oamenilor, păcătoși și muritori, iertarea păcatelor și viața veșnică. *„Această mântuire au căutat-o cu stăruință și au cercetat-o cu de-amănuntul proorocii, care au proorocit despre harul ce avea să vină la noi”* (I Petru 1, 10).

Când Fiul lui Dumnezeu este dăruit de Tatăl pentru viața și mântuirea lumii, El nu este dăruit ca un obiect, ci ca Persoană liberă, smerită și iubitoare, deoarece Fiul Se dăruiește Tatălui prin ascultare smerită și Se dăruiește oamenilor prin iubire milostivă, vindecând orice boală și orice neputință din popor și iertând păcatele celor care se pocăiesc.

Întruparea, scopul pentru care Dumnezeu a făcut lumea

Așadar, taina Crăciunului este taina iubirii milostive și smerite a lui Dumnezeu pentru oameni. Pe cât a coborât Fiul Lui Dumnezeu la noi pe pământ, pe atât ne-a deschis nouă oamenilor drum ca să ne înălțăm la El, la viața cerească.

De aceea, Întruparea Fiului lui Dumnezeu, Care S-a făcut Om din iubire nesfârșită față de om, este temelia și inima credinței creștine. *Această sfântă și mare lucrare mântuitoare a fost și scopul pentru care Dumnezeu a făcut lumea. Ea a fost prezisă de profeții lui Dumnezeu inspirați de Duhul Sfânt, iar apoi a fost văzută și mărturisită de Apostolii lui Hristos (cf. Romani 1, 2), a fost apărută și formulată ca dogmă de către Părinții Bisericii în fața ereziilor, a fost preamărită în rugăciuni și lăudată în cântări de-a lungul veacurilor de către toți creștinii binecredincioși și iubitori de Dumnezeu.*

Pentru Sfinții Apostoli contemplarea tainei Întrupării sau Înomenirii Fiului lui Dumnezeu este izvorul întregii teologii, al întregii vieți spirituale și al misiunii Bisericii în lume. În acest sens, Sfântul Apostol Pavel, uimit în fața iubirii milostive a lui Dumnezeu pentru lume, exclamă: „*Cu adevărat mare este taina dreptei credințe: Dumnezeu S-a arătat în trup, S-a îndreptat în Duhul, a fost văzut de îngeri, S-a propovăduit între neamuri, a fost crezut în lume, S-a înălțat întru slavă*” (I Timotei 3, 16). Iar Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan zice: „*Atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, încât pe Unicul Său Fiu L-a dat, ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică*” (Ioan 3, 16).

Urmând credinței Sfinților Apostoli, Sfinții Părinți ai Bisericii, mari dascăli ai lumii și ierarhi, cuvioși și mărturisitori, imnografi și melozi, n-au încetat să preamărească *taina iubirii nesfârșite a lui Dumnezeu pentru lume*, care s-a descoperit nouă prin Iisus Hristos. În această privință, Sfântul Maxim Mărturisitorul († 662) spune că „*din dor nesfârșit după oameni, Cel ce există din fire S-a făcut cu adevărat însuși cel iubit*”¹, adică om.

Hristos Domnul ne-a descoperit în El însuși iubirea lui Dumnezeu pentru oameni

Cine altul poate mântui sau vindeca pe om de păcat și de moarte, decât Dumnezeu Cel fără de păcat și moarte? *Cântările ortodoxe ale Nașterii Domnului* vorbesc despre vindecarea omului de păcat prin Nașterea lui Hristos: „*Pe cel după Chip și după asemănare văzându-l Iisus stricat din pricina călcării poruncii, plecând cerurile S-a pogorât și S-a sălășluit în pântecele Fecioarei, fără schimbare, ca într-Însul să înnoiască pe Adam cel stricat, care strigă: slavă arătării Tale, Izbăvitorul meu și Dumnezeu*” (Litia, stihira 4, alcătuire a lui Ioan Monahul). Iar Sfântul Grigorie de Nyssa († 395) descrie scopul Întrupării Fiului Cel veșnic al lui Dumnezeu, zicând: „*Firea noastră cea slăbănogită, într-adevăr, avea nevoie de doctor, omul căzut de istoveală aștepta pe Cel ce-i va întinde mâna, cel ce-și pierduse viața aștepta pe Dătătorul ei*”².

Pe scurt, Sfinții Părinți ai Bisericii au rezumat învățătura despre scopul Întrupării Fiului lui Dumnezeu astfel: „*Dumnezeu S-a făcut Om, pentru ca omul să poată deveni Dumnezeu, după har*”. Sau: „*Dumnezeu S-a făcut purtător de trup, pentru ca omul să poată deveni purtător al Duhului (Sfânt)*”. Sau: „*Fiul lui Dumnezeu S-a făcut Fiu al Omului, pentru ca oamenii să devină fii ai lui*”.

¹ Sfântul Maxim Mărturisitorul, *Ambigua*, 5, traducere din limba greacă veche, introducere și note de pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2006, p. 78.

² Sfântul Grigorie de Nyssa, *Marele cuvânt Catehetic sau Despre învățământul religios*, VIII, în PSB 30, *Scrieri. Partea a doua: Scrieri exegetice, dogmatico-polemice și morale*, traducere și note de pr. prof. dr. Teodor Bodogae, București, 1998, p. 302.

Dumnezeu după har". Toți oamenii care, prin credință și Botez, primesc pe Hristos ca Mântuitor al lumii *devin frați și surori în Hristos*, nu datorită unei înrudiri biologice, naturale, ci **prin înfierea dumnezeiască după har** (cf. Ioan 1, 12).

Așadar, de la Întruparea și Nașterea Fiului lui Dumnezeu ca Om, **iubirea Preasfintei Treimi umple inima umană a Fiului lui Dumnezeu de iubire dumnezeiască infinită și eternă pentru întreaga umanitate, iar iubirea veșnică a Tatălui față de Fiul Său Care S-a făcut Om este și iubire veșnică pentru oameni, împărtășită lor prin Duhul Sfânt**. Ca atare, întrucât Hristos Domnul ne-a descoperit în El însuși iubirea lui Dumnezeu pentru oameni, fiecare ființă umană iubită de Dumnezeu este un loc sacru al prezenței lui Hristos. „*Taina omului-frate*” este, de fapt, taina iubirii lui Hristos prezent în fiecare om. „*Dumnezeu - spune Sfântul Maxim Mărturisitorul – S-a făcut sărac de dragul nostru și a luat asupra Sa, prin împreună-pățimire patimile fiecăruia, și până la sfârșitul lumii pătimește mistic pururea pentru bunătatea Sa, după analogie cu pătimirea fiecăruia.*”³

Sensul vieții se descoperă prin dăruirea de sine

Prezența tainică a Domnului Hristos în oamenii săraci și smeriți, „*în acești frați prea mici*” ai Săi (cf. Matei 25, 37-40) se explică prin iubirea Sa milostivă și smerită pentru fiecare ființă umană. *Taina omului-frate* ne descoperă de fapt că *omul care ne cere ajutor este pentru noi o chemare la mântuire, dacă-l ajutăm, sau un obstacol în calea mântuirii, dacă-l neglijăm*.

În acest înțeles duhovnicesc al iubirii milostive ca poartă a mântuirii omului, *anul 2012 a fost consacrat în Biserica noastră drept „An omagial al Sfântului Maslu și al îngrijirii bolnavilor*”. De aceea, în centrul atenției noastre pastorale și misionare s-a aflat *Taina Sfântului Maslu ca Taină a vindecării trupului de suferință și a vindecării sufletului de boala păcatului*. Mai precis, am fost chemați să aprofundăm învățătura de credință ortodoxă privitoare la *Taina Sfântului Maslu și să amplificăm ajutorarea sau îngrijirea bolnavilor, prin iubire milostivă față de cei ce suferă sufletește și trupește*.

Lucrarea aceasta a Bisericii a fost *benefică și sfințitoare* pentru mulțimea bolnavilor din unitățile medicale și din parohii. Ea a întărit comuniunea frățească, conlucrarea pastorală și social-filantropică între cler și credincioșii mireni, dar și între Biserică și alte instituții. *Această lucrare trebuie continuată și în viitor, pentru că mâinile celor care ajută pe oamenii aflați în suferință sunt mâinile iubirii milostive a lui Hristos*.

³ Sfântul Maxim Mărturisitorul, *Mystagogia. Cosmosul și sufletul, chipuri ale Bisericii*, introducere, traducere, note și două studii de pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2000, p. 45.

Iubiți credincioși și credincioase,

În timpul Postului Crăciunului, mulți dintre dumneavoastră v-ați învrednicit să vă spovediți și să vă împărtășiți cu Trupul și Sângele lui Hristos, Cel răstignit și înviat, primind astfel iubirea milostivă și sfântă a lui Hristos. De aceea, împărtășirea cu Trupul și Sângele lui Hristos trebuie să ne facă milostivi față de suferințele semenilor noștri pentru care Mântuitorul S-a născut, a pățimit, a murit și a înviat. *„Vrei să cinstești Trupul Stăpânului? - spune Sfântul Ioan Gură de Aur -, nu-L disprețui, când este gol. Nu-L cinsti doar în biserică, prin haine de mătase (care acoperă Sfântul Potir, n.n.), în timp ce afară Îl lași gol, tremurând de frig. (...) Cinstește-L deci, împărțind averea ta cu cei săraci: căci lui Dumnezeu nu-I trebuie potire de aur, ci suflete de aur”⁴.*

Omul care nu se dăruiește pe sine lui Dumnezeu, prin rugăciune, și semenilor săi, prin fapte bune, sărăcește spiritual și se dezumanizează. De ce? *Pentru că a pierdut sensul vieții ca dăruire de sine. Egoismul constant produce în om împușinare și moarte a vieții spirituale, iar iubirea și dărnicia aduc vieții omului împlinire și sfințire.* Adevărul acesta este concentrat în înțelepciunea populară românească a expresiei: *„Dar din dar se face Rai”*, adică omul milostiv primește de la Dumnezeu Cel milostiv lumină, pace și multă bucurie în suflet.

Nașterea Mântuitorului ne descoperă pe Dumnezeu ca fiind călător și colindător în lume

Hristos Domnul S-a născut într-o călătorie a Maicii Sale și a dreptului Iosif la Betleem, arătând prin aceasta că *Dumnezeu Cel milostiv este călător în lume și colindător la casa sufletului fiecărui om, ca să cheme pe oameni în Casa Tatălui ceresc, a cărei poartă sau pridvor este Biserica, întrucât Sfintele Taine săvârșite în ea sunt arvuna vieții veșnice din Împărăția lui Dumnezeu.*

Deoarece Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos ne descoperă pe iubitorul de oameni Dumnezeu ca fiind călător și colindător în lume, *creștinii ortodocși români văd în colindătorii de Crăciun vestitori ai iubirii lui Dumnezeu pentru lume. Iar preoții care poartă icoana Nașterii Domnului la casele oamenilor simbolizează pe păstorii de la Betleem, dar și pe Însuși Hristos-Domnul, Care ne aduce bucuria iubirii lui Dumnezeu pentru oameni și așteaptă ca și noi să răspundem, cu bucurie și iubire, la chemarea lui Dumnezeu.*

⁴ Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omilia 50 la Evanghelia după Matei*, III, în PSB 23, *Scieri partea a treia. Omilii la Matei*, introducere, traducere, indici și note de pr. prof. dr. Dumitru Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1994, p. 584.

Ca odinioară în Betleem, Hristos vine tainic astăzi la noi și prin chipurile smerite ale oamenilor fără adăpost, ale copiilor și bătrânilor abandonați, ale săracilor și bolnavilor, ale oamenilor singuri și întristați, flămânzi și neajutorați. Prin urmare, mai ales în aceste zile, să urmăm îndemnul „colindului sfânt și bun”: „Și-acum te las, fii sănătos/ Și vesel de Crăciun,/ Dar nu uita, când ești voios,/ Române, să fii bun”.

Să-i cuprindem în iubire frățească și pe românii care se află dincolo de granițele României, dorindu-le ajutor de la Dumnezeu în viață și în păstrarea și cultivarea credinței ortodoxe și a spiritualității românești, cu gândul la cei dragi din țară.

Dreptmăritori creștini,

Acum, la sfârșit de an, *aducem mulțumiri lui Dumnezeu pentru ajutorul dăruit nouă la zidirea Catedralei Mântuirii Neamului*, care se apropie de cota zero, adică se finalizează infrastructura sau baza pe care va fi construită Biserica mare, cu hramurile „Înălțarea Domnului” și „Sfântul Apostol Andrei, Ocrotitorul României”. În mod deosebit, *mulțumim și celor prin care Dumnezeu ne-a ajutat*, și anume: ierarhi, preoți, monahi și credincioși ai Bisericii noastre, care lunar trimit la Patriarhie câte o donație pe bază de chitanță, pentru construirea Catedralei noi. Între eparhiile donatoare a fost frunțașă, și anul acesta, Arhiepiscopia Bucureștilor.

Cu multă recunoștință, mulțumim autorităților centrale și locale care ne-au sprijinit financiar, înțelegând că **această Catedrală este o necesitate liturgică, dar și un simbol al credinței apostolice a poporului român și al demnității lui.**

La cumpăna dintre ani, adică în noaptea de 31 decembrie 2012 spre 1 ianuarie 2013, suntem chemați să *înălțăm rugăciuni de mulțumire pentru binefacerile primite de la Dumnezeu în anul 2012 și să-l cerem ajutorul Său în toată lucrarea cea bună și folositoare pe care o vom săvârși în anul nou 2013.*

Amintim aici că anul viitor, 2013, a fost declarat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române ca fiind *Anul omagial al Sfinților Împărați Constantin și Elena*, întrucât se împlinesc 1700 de ani de când Sfântul Împărat Constantin cel Mare a dat *Edictul de la Mediolan* (Milano) din anul 313, prin care înceta persecuția împotriva creștinilor. Pentru școlile teologice din Patriarhia Română, anul 2013 este și *Anul comemorativ al părintelui Dumitru Stăniloae*, cel mai mare teolog român (1903-1993).

Dorim ca bucuria sfântă a *Sărbătorilor Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos, Anului Nou și Botezului Domnului* să vă aducă pace și sănătate, lumină și ajutor, pentru a trăi viața ca dar al lui Dumnezeu, cultivat prin credință și fapte bune!

Tuturor vă adresăm urările tradiționale *Sărbători fericite!* și „*La mulți ani!*”

„*Harul Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toți!*” (II Corinteni 13, 13).

Al vostru către Hristos-Domnul rugător, cu părintești binecuvântări,

† D a n i e l

**Arhiepiscop al Bucureștilor,
Mitropolit al Munteniei și Dobrogei,
Locțiitor al tronului Cezareei Capadociei
și
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române**